

τάρεις. **β)** Φεύγω, ἔξαφανίζομαι Νάξ. ('Απύρανθ.): Φρ. Θὰ βορτάρῃ ὁ νοῦς μου (θὰ τρελλαθῶ). **γ)** Ἀποχωρῶ, ὑποχωρῶ, ἐπὶ δημοπρασίας Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) **2)** Ἀναλαμβάνω ἀπὸ ἀσθένειαν, ἀναρρωνύω Πελοπν. (Βυτίν.) κ. ἄ. **3)** Ἐξοικονομῶ τὰ ἔξοδά μου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τὰ βουλτάρου ἔτσ' κ' ἔτσ'. Πῶς νὰ τὰ βουλτάρου μὴ τ' ἀκρίβεια; **4)** Ἐνεργῶ τι διὰ περιστροφῶν, παρελκώ Σίφν.: Τὸ βορτάρει καὶ τὸ βορτάρει ὁ δεῖνα.

Πβ. βολταρίσκω, βολτετζάρω.

βολτᾶς ὁ, ἀμάρτ. Θηλ. βολτοῦ Νίσυρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ᾶς. Θηλ., γυνὴ ἀεικίνητος καὶ πολυπράγμων.

βολτατζῆς ὁ, Λεξ. Βλαστ. 309 Δημητρ. βόλτα-τζῆς ΑΜαμμέλ. Θαλασσιν. 49.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-τζῆς.

'Ο ἀλιεύων διὰ τῆς ὁρμῆς βόλτα.

βολτᾶτος ἐπίθ. ἀμάρτ. βορτᾶτος Κάρπ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ᾶτος.

'Ο ἔχων σχῆμα βόλτας (πβ. σημ. 7), κυρτός.

βολτετζάρω Ἰθάκ. Κεφαλλ.—Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. βολτετζάρου Σκῦρ. βολτατζάρω Ἀθῆν."Ανδρ. Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Μάδυτ.) Πελοπν. Ἀργολ. Ἀρχαδ.) κ. ἄ.—ΑΜαμμέλ. Σχοποὶ 73 Θαλασσιν. 51 καὶ ἐν Ἀνθολ. Η'Αποστολίδ. 225—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. Δημητρ. βολτατζάρου Τσακων. βουλτατζάρου Θεσσ. (Ζαγορ.) βολτατζάρω Μύκ. βολτατζέρω Βιθυν. βουλτατζέρου Λυκ. (Λιβύσσ.) βολτετζαρίζω ΝΣαντοριν. Ἀγγελορ. 5 βολτατζαρίζω Σκίαθ. βορτετζάρω Κέρκ. βορτετζάρω Νάξ. (Τσικαλαρ.) βορδατσάρου Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βορτατζάρω Κάσ. βορτατζέρω Κάσ. βορτατζέρω Μεγίστ. βοτ-τατζέρω Σύμ.

'Εκ τοῦ Ἰταλ. *voltaggiare*.

1) Προχωρῶ οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν, ἀλλὰ μὲ στροφάς, λοξοδρομῶ, ίδιᾳ ἐπὶ πλοίων ἐνθ' ἄν.: Τὸ καίκι βολτατζάρει Λεξ. Δημητρ. Τὸ καράβι βολτατζάρει ΑΜαμμέλ. ἐν Ἀνθολ. Η'Αποστολίδ. ἐνθ' ἄν. **2)** Κάμνω περιφοράν, περιδιαβάζω, περιφέρομαι, περιπατῶ Θράκ. (Μάδυτ.) Ἰθάκ. Κάσ. Κεφαλλ. Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Τσικαλαρ.) Πε-Πελοπν. (Ἀργολ. Ἀρχαδ. Κίτ. Μαν.) Σύμ. Τσακων. κ.ἄ.—ΑΜαμμέλ. Σχοποὶ 73 — Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.: "Ἄσμ.

Βίφα νὰ βιράδονμε | καὶ νὰ βολτετζάρουμε Ἰθάκ.

'Ο νοῦς μου πέρι ἐμίκρυνε ὥσα δουκκὶ πιπέρι
καὶ ὅπου καὶ ἄν πάγις καὶ σταθῆς, μαζί σου βορτατζέρει
Κάσ. **3)** Μεταφ. μεταβάλλομαι Ἀθῆν. κ.ἄ.: Σάμπως
τὰ πράματα βολτατζάρουν.

Πβ. βολταρίσκω, βολτάρω.

βολτὶ τό, Τήν. Τσακων. βοτ-τίν Χίος.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βόλτα, παρ' ὁ καὶ βότ-τα.

1) Βολτίτσα, ὁ ἴδ., Τσακων.: Ἐμποτζερε τὸ βολτὶ^{ττί} (έκαμες τὴ βολτούλλα σου). **2)** Μικρὸς θόλος Χίος.

β) Θολωτὸν οἰκοδόμημα Χίος. 'Η λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βολτὶ Πελοπν. (Μάν.) Βοτ-τγὰ Χίος. **3)** Τὸ στόμιον τοῦ φούρνου Τήν.

βολτίτσα ἡ, σύνηθ. βολτίτσα Κρήτ. βορτίτσα Μεγίστ. κ. ἄ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βόλτα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσα.

'Ολίγης διαρκείας περίπατος, μικρὰ διαδρομὴ ἐνθ' ἄν.: "Ἐκανα μὲ βολτίτσα. || Φρ. "Όλο βολτίτσες κάνει (ἐπὶ τοῦ ἀργοσχόλου). Συνών. βολτὶ 1, βολτούλλα.

βολτογύρης ἐπίθ. ἀμάρτ. βορτούρης Νάξ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τοῦ φ. γυρίζω.

'Ο συνηθίζων νὰ περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

βολτογύρι τό, Ἰκαρ.

'Εκ τοῦ ἀμαρτ. φ. βολτογυρίζω ἡ ἐκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τοῦ φ. γυρίζω.

Περιφορά, περιδιάβασμα, περίπατος: "Ολημερίς βολ-τογύρι 'ς τοὺς ἀκροθαλασσές.

βολτοκατεχάρις ἐπίθ. ἀμάρτ. ορτοκατεχάρις Κάρπ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τοῦ ἐπίθ. κατεχάρις.

'Ο γνωρίζων νὰ ἐκφεύγῃ μὲ λοξοδρομίας: "Ἄσμ.

'Η Φτέρ' ἀγρίμη κυνηγὴ κ' ἡ Γερακὴ περδίκη καὶ ὁ Φλόος γεροντολάὸν καὶ ορτοκατεχάρι.

βολτοκόβω ἀμάρτ. βορτοκόβγω Αστυπ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τοῦ φ. κόβω.

Κόβω βόλτες, περιφέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ: "Κεῖ ποῦ βορτόκοβγη ἥθεκε τὸ κοντάκι 'πάνω 'ς τὸ ωράκι (ἐκ παφαμυθ.). Συνών. βολτοφέρνω.

βολτόξυλο τό, ἀμάρτ. βορτόξυλο Σίφν.

'Εκ τῶν οὐσ. βόλτα καὶ ξύλο.

Ξύλον κατάλληλον διὰ κατασκευὴν θόλου.

βολτόπετρα ἡ, ἀμάρτ. βορτόπετρα Σίφν.

'Εκ τῶν οὐσ. βόλτα καὶ πέτρα.

Λίθος κατάλληλος πρὸς κατασκευὴν θόλου.

βολτούλλα ἡ, σύνηθ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βόλτα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούλλα.

Βολτίτσα, ὁ ἴδ.

βολτοφέρνω Ἰκαρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βόλτα καὶ τοῦ φ. φέρνω.

Φέρω, ἦτοι κάμνω βόλτες, περιφέρομαι. Συνών. βολτοκόβω.

-βολῶ κατάλ. παραγωγικὴ σύνηθ. βουλῶ βόρ. ίδιωμ.

'Εκ παλαιῶν παρασυνθέτων ρημάτων ληγόντων εἰς -βολῶ ἀπεχωρίσθη τὸ -βολῶ ὡς ίδια παραγωγικὴ κατάληξις. 'Ιδ. ΓΧατζίδ. ἐν Ἀθηνῷ 22 (1910) 243 κέξ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ρήματα ἐκφράζοντα θαμπτικὴν ἡ ἐπιτατικὴν ἐνέργειαν ἡ πρᾶξιν **1)** 'Εξ ὀνομάτων, οἷον: ἀσπρος - ἀσπροβολῶ, μόσχος - μοσκοβολῶ, πέτρα - πετροβολῶ, χαλάζι - χαλαζοβολῶ κττ. **2)** 'Εκ ρημάτων, οἷον: ἀστράφτω - ἀστραφτωβολῶ, ἄφτω - ἄφτωβολῶ, ξερνῶ - ξερνωβολῶ κττ.

βολῶ σύνηθ. βουλῶ βόρ. ίδιωμ. βουλίζου Θάσ. Μέσ. βολειοῦμαι Θήρ. Κάλυμν. Νάξ. ('Απύρανθ.) βολειῶμαι Κάλυμν. βουλειοῦμι Ηπ. γ' ἐνικ. πρόσ. βούντα ἔρι Τσακων.

Tὸ μεσν. βολῶ, ὁ ἐκ τοῦ μεταγγ. εὐβολῶ. 'Ιδ. ΓΧατζίδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 3 (1906/7) 95. Περὶ τοῦ μέσ. βολειοῦμαι πβ. ΓΧατζίδ. ἐνθ' ἄν. 4 (1907/8) 87 κέξ.

3) 'Ενεργ. καὶ μέσ. παρέχω εὐκολίαν, εὐχέρειαν, ελ-

αι βολικός πρός τι πολλαχ.: Δὲ μὲ βολεῖ ἐμένα τὸ χωράφι, ἀλλέως θὰ τὸ ἀγόραζα Πελοπν. Μᾶς βολεῖ ὁ καιρὸς τὸ μέρος κττ. Σύμ. Θὰ πάρω τὸ γενερικό, δταν βολήσῃ ὥρα Κέρκ. Τοῦ βόλεσε νὴ δουλειὰ ποῦ ἄρχισε Χίος Ῥανίος ἀπ' αὐτοῦ, γετὶ δὲ μὲ βουλεῖς νὰ κάνουν τὴ δουλειά μου Ἡπ. Δὲ μοῦ βολεῖ τὸ σπίτι Λεξ. Πρω. Δὲ μοῦ βολειέται τὸ σπίτι ἔτοῦτο.— βολειέται σου δὲ βολειέται, ἐπάλι κάθεσαι Ἀπύρανθ. || Ἄσμ.

Πολλὰ φωρῶ καὶ δὲ μιλῶ καὶ γλέπω καὶ σωπαίνω, γετὶ δὲ τόπος δὲ βολεῖ καὶ πρέπει νὰ 'πομένω Σίκ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πρ. Χρον. Μορ. Η 1669 (εκδ. Schmitt) «εἰς τὸ μέρος ποῦ μᾶς βολεῖ καὶ μᾶς ἔνι ἐπιτίξιον». Καὶ ἀπροσ. εἶναι εὔκολον, ἔρχεται κατὰ βούλσιν, κατ' ἐπιθυμίαν σύνηθ. καὶ Τσακων.: Μοῦ βολεῖ (μοῦ ἔρχεται βολικά). "Αν μοῦ βολέσῃ, θά φθω. Δὲ μοῦ βολεῖ νὰ περάσω ἀπὸ τὰ δικά σας. Δὲ μοῦ βολεῖ νὰ μένω σ' αὐτὸ τὸ μέρος σύνηθ. "Ογι βοοῦντα μι μ' ἔνταρι τὰ χέρα (δὲ μὲ βολεῖ, δὲ μὲ εύκολύνει μὲ αὐτὸ τὸ χέρι) Τσακων. || Παροιμ. "Οπον δὲ βολεῖ τοῦ διαδόν νὰ πάῃ δὲδιος, δένει μιὰ γερόδισσα (δένει=πέμπει) Κρήτ. β) Εδνοῦ Λέσβ.: Αντὸς οὐ τόπους βουλεῖ ἵλαις-κλήματα κττ.

2) Μέσ. αἰσθάνομαι εὐχαρίστησιν Θήρ.: "Α δὲ σὲ δῶ, δὲ βολειοῦμαι (ᾶ=ἄν). β) Μοῦ προξενεῖ τι εὐχαρίστησιν, ἀπολαμβάνω τι Θήρ.: Δὲ σὲ βολειοῦμαι ἔτσι ποῦ εἴσαι δυμένη. 3) 'Ενεργ. καὶ μέσ. δύναμαι Θήρ. Θράκ. (Αἰν.): Δὲ βουλῶ νὰ τὸν κάμου Αἰν. Δὲ βολειοῦμαι νὰ τρώγω μὲ τὸ ζερβί μον Θήρ. Καὶ ἀπροσ. εἶναι δυνατὸν Ἡπ. Κεφαλλ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σκύρ. κ.ἄ.: Βολεῖ νὰ περνᾶς ἀποδῶ Σκύρ. Δὲ βολεῖ νὰ γίνη ὁ γάμος Ἡπ. Κεφαλλ. || Παροιμ.

Σὰ δῆς τρίχα καπαρή, | πᾶς βολεῖ νὰ 'ναι καλή; (καπαρή=κόκκινη) Κρήτ. || Ἄσμ.

"Αν μ' ἀγαπᾶς καὶ σ' ἀγαπῶ, τί μοῦ βολεῖ νὰ κάμω; Ἡπ. || Ἀπὸ πλήρεις ἐκφράσεις, οἰαι: δὲ βολεῖ νὰ γίνη ἀλλέως, δὲ βολεῖ νὰ μὴ ἔφυγε, δὲ βολεῖ νὰ μὴ εἶναι ἔτοι κττ. προηλθεν ἐν Ἀπυράνθῳ ἡ βραχυλογία δὲ βολεῖ=ώρισμένως, χωρίς ἄλλο: 'Σόκαιροι δὲ βολεῖ εἴμαστε ('σόκαιροι=δυμήλικοι). Δὲ βολεῖ δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ τὴ δάρῃ καὶ παῖσει την. Δὲ βολεῖ οἱ ποδικοὶ πήρασι τὸ φιτρὶ τοῦ φαναριοῦ. Δὲ βολεῖ δὲν ἔχω πιπιλέα αἰμ' ἀπάνω μον καὶ ἔτα κείνο κρυώνω. 4) 'Απροσ. ἀμόδει, πρέπει Πελοπν. (Μάν.): Δὲ βολεῖ νὰ τὸ κάμης, γετὶ θὰ πικράγης πολλούς.

5) Χωρῶ Μακεδ. (Βελβ.) Στερελλ. (Αράχ.) κ. ἄ.: Δὲ μὲ βουλάει οὐ τόπους 'Αράχ. Καὶ ἀμτβ. ἐνεργ. καὶ μέσ. Ἡπ. Μακεδ. (Βελβ. Χαλκιδ.): Δὲν είνι τόπους ποῦ θὰ βουλέσης Βελβ. Δὲ βολειοῦμι νὰ κάτσουν Ἡπ. Καὶ ἀπροσ. ὑπάρχει χῶρος Εῦβ. (Αράχ. Κύμ. Στρόπον.) Ἡπ. Πελοπν. (Αρκαδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. Δὲ βολεῖ νὰ περάσω - νὰ πατήσω κττ. Ἡπ. Δὲ βολεῖ νὰ μπῆς κ' ίσν Στερελλ. Δὲ βολεῖ νὰ κάτσουν - νὰ κοιμ' θοῦν - νὰ πιράσουν κττ. "Αράχ. Στρόπον. || Φρ. Δὲ βολεῖ νὰ φέξης μῆλο (ἐπὶ συνωστισμοῦ πληθύος ἀνθρώπων) 'Αρκαδ. 6) Ταχτοποιῶ, στολιζω Θάσ.: 'Ακόμα δὲ βόλ' σαμ'. Θὰ βουλῆστον κι θά 'φθον.

βολώνω ἀμάρτ. οβολώνω Ρόδ. (Κάστελλ.)

'Εκ τοῦ ούσ. βόλος, παρ' ὅ καὶ σβόλος.

Συμπιέζων τι ἐλαττώνω κατ' δγκον, τὸ κάμνω μικρότερον. Μετοχ. οβολωμένος, συμπεπιεσμένος καὶ ἐλαττωμένος κατ' δγκον.

βομβόνι τό, Καπτ. (Φάρασ. κ. ἄ.)

Λέξις πεποιημένη.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

βομπίρικος

'Η κοινὴ μέλισσα ἐν τῇ ἀγρίᾳ καταστάσει ἢ ἡ ὁμοία πρός τὴν μέλισσαν μικρὰ σφήξ. Συνών. ἀγριομέλισσα 1 καὶ 2.

βόμπιρας ὁ, Εῦβ. ("Αράχ.) Μακεδ. (Βλάστ. Θεσσαλον.) Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Αράχ. Καλοσκοπ. Ναύπακτ. Παρνασσ.) κ. ἄ.—Λεξ. Αἰν. Δημητρ. Βλαστ. 487 βόμπ'ρας Β.Εῦβ. Μακεδ. Στερελλ. κ.ἄ. βόμπερας Στερελλ. (Αράχ.) κ. ἄ. βούμπερας Εῦβ. (Κουρ.) κ. ἄ. βούμπιρας Κύπρ. μπόμπιρας Εῦβ. (Αύλωνάρ.) Κύθν. κ. ἄ.—Λεξ. Βλαστ. 487 Δημητρ. δόβιρας Κεφαλλ. μπόμπιρας Παξ. γόμουρας ('Εφημερ. 'Εμπρός 22-9-1920) Θηλ. βομπίρα Πελοπν. (Κορινθ.) βουμπίρα Στερελλ. (Αἰτωλ. Ναύπακτ.) μπομπιροῦ ΔΒουτυρ. Μέσ' στοὺς ἀνθρωποφ. 68.

'Εκ τοῦ Σλαβ. ναμπίρι.

1) **Βρικόλακας** (Ιδ. λ.), περὶ τοῦ ὄποιου πιστεύεται ὅτι τρώγει σάρκας καὶ πίνει αἷμα ἀνθρώπου καὶ ὅτι κακοποιεῖ τοὺς οἰκείους Β.Εῦβ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ναύπακτ.) κ. ἄ. ('Εφημ. 'Εμπρός ἔνθ. ἄν.) ΔΒουτυρ. ἔνθ' ἄν.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. ἔνθ' ἄν.: Βουμπίρα γύρ'κις, σκύλλα, νὰ μὲ φάς! Αἰτωλ. Βουμπίρα, ἔφαις τὰ πιδάκια σ' κὶ θέλ' νὰ φάς κ' ἴμένα! (ὕβρις πρὸς γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἀπέθανον τὰ τέκνα) Ναύπακτ. β) Παιδίον δροφανὸν νομιζόμενον ὡς αἴτια θανάτου τῶν γονέων του (ὅτι δηλ. ἔφαγε τοὺς γονεῖς του) Στερελλ. 2) "Ανθρωπὸς βραχὺς τὸ ἀνάστημα, ἀδύνατος καὶ ἔχων σῶμα ἀκαλαίσθητον, κακοπλασμένον, ἀλλὰ καὶ κακός, μοχθηρὸς Εῦβ. ("Αράχ. Αύλωνάρ.) Κεφαλλ. Παξ. Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Αράχ. Καλοσκοπ. Παρνασσ. κ.ἄ.—Λεξ. Αἰν. Δημητρ. Πρ. βομπιρεάρις. 'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. Παξ. β) Παιδίον μικρόν, ἀλλὰ ζωηρὸν καὶ ἄτακτον Εῦβ. (Κουρ.) Κύθν. Μακεδ. (Βλάστ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. γ) "Ανθρωπὸς δύστροπος Στερελλ. (Αἰτωλ.) 3) Τὸ δαιμόνιον καλικάντζαρος Κύπρ.

βομπιρεάζω Πελοπν. (Κορινθ.) βουμπιρεάζον Στερελλ. (Αἰτωλ.)

'Εκ τοῦ ούσ. βόμπιρας.

1) Γίνομαι βόμπιρας 1, ὁ ίδ., Στερελλ. (Αἰτωλ.): Βουμπιρεάζοις 'λότιλα, πιδάκι μ', θὰ φάς κάνένα! 2) Γίνομαι κακόσωμος, συνήθως ἐπὶ παιδίων Πελοπν. (Κορινθ.): Βομπίρασε ἀπὸ τὸ κακό του. 'Η μετοχ. συνήθως ἀρατικῶς Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Μωρὲ βομπιρεάζομέρο! Κορινθ. Βουμπιρεάζομένου γ'σούν' Αἰτωλ.

βομπιρεάκος ἐπίθ. ἀμάρτ. βουμπιρεάκος Στερελλ. (Αἰτωλ.)

'Εκ τοῦ ούσ. βόμπιρας καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-εακός.

Κατηραμένος: Δὲ καμώντι αὐτὸ τὸν χουράφ' τοὺς βομπιρεάκος. Δὲ σκάβιτι τὸν βομπιρεάκο τ' ἀμπέλ'.

βομπιρεάρις ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. βομπιρεάρικο Πελοπν. (Κορινθ.)

'Εκ τοῦ ούσ. βόμπιρας καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-εαρίς.

'Ο ἔχων σῶμα ἀδύνατον καὶ ἀκαλαίσθητον. Πρ. βόμπιρας 2.

βομπίρικος ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. βομπιρίκον Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Νευρόπ.) Μακεδ. (Βλάστ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Γαρδίκ.)

'Εκ τοῦ ούσ. βόμπιρας καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-εικός.